

דורות
הדויג גרוסמן / אמנון ישראלי

בית אהרון כהנא
BEIT AHARON KAHANA

Kahana

בית אהרון כהנא
BEIT AHARON KAHANA

כחן
Kahana

דורות

הדויג גרוסמן / אמנון ישראלי

דצמבר 2014 - ינואר 2015

אוצר ראשי ומנהל אמנותי
מאיר אהרונסון

תערוכה

אוצרת ומעצבת
אינה ארואטי

קטלוג

עיצוב והפקה
סטודיו צביקה רויטמן

צילום

רן ארדה

הדפסה

ע.ר. הדפסות

תודות:

למזיאון ארץ ישראל, ת"א

צביה ומיכאל אגור, מיכל אלון

תמי טליסמן, אמנון ישראלי, דינה רצבסקי,

אשר השאילו באדיבותם מאוספיהם לתערוכה.

תודה לורד דרורי בסיוע מספרה של הלנה קלר

בציטוט ראיית הזווית האישית של הדויג גרוסמן.

על העטיפה: (פרט) "תרנגול הודו מתנפח" - אמנון ישראלי

אוסף מזיאון ארץ ישראל, ת"א

המידות בקטלוג רוחב־גובה־עומק

בית אהרון כהנא / רח' רוקח 147, רמת-גן / טל: 03-752348

דורות

מגוון צורניות מבוססת ברטט פעימות ציוריות גאומטריות הנשזרות זו בזו. כדרך הצומח, כענפים ועלים משתרגים או נוצות של בעלי כנף, צפורים למיניהם, מתחברות ומתחכמות בצבעוניותן ובסגנון עיטורן הססגוני.

אמנון ישראלי משלב כוחות יצירה בקווי זרימה של התהוות בקצב של השתנות מחודשת ברוח החומר.

הקווים המדויקים והדימויים משמשים לו כאמצעים לביטוי מהלכים מוסכמים, סימנים אישיים של סדר, חופש יצירתי המושג בבחירת משמעת עצמית ודייקנות. השראה שונה מתוך אינטימייות סובייקטיבית, ביטוי המוחלט בדימוי, רעיון היצירה, בהתחשבות בהליכי הטקסטורה. סדר המרכיב את השלם, מערך גוונים הזעירים כנחילי פרודות בתנועה בלתי פוסקת של מבנה מהחלקיק הזעיר ביותר.

אפשר לזהות במימדים הפולקלוריים הכוללים סיפורים בהקשרים איזוטריים רבי עוצמה בזרימה מעגלית. גווי האדמה, הירוק והכחול כגוון הנוגע ברגש בעל חוקיות מרומזת.

אמנון ישראלי למד והודרך אצל הדוג גרוסמן: מתוך "אמן החימר" "אמן הקרמיקה הוא זה היוצר "מתוך רגש, איחוד" מושרש בארצו ומצמיח צורות מתוך הקרקע והאווירה של המקום, מניח יסוד לסגנון שורשי ועצמאי של עמו." (הדוג גרוסמן)

אמנון מטמיע ומגשר את הידע הקרמי לחוויה המקומית ולזיקה לאמנות הקרמית הישראלית. המכלול שספג וסיפח וגיבש לכלל כוונים ייחודיים משלו. ניסוחים המטביעים חותמם ונשזרים על פי ערכיו, השגותיו כעטורים אסתטיים בתרבות המשכית וכדיאלוג בין היוצר לצופה. יצירת הכלים ייחודיים, מותווים ומוגדרים כבעלי סמני תווים אורנמנטיים משמעותיים.

התפתחות טכנולוגית, קריאה חזותית, רמז לעבודות אינטימיות, חדוות היצירה תרמו לאמנון ישראלי משרשי ההדרכה אצל הדוג ורודי והחדירו בהוויתו, מטענים אישיים רוויים בדימויים, בהמחשה צורנית, בממשות ויזואלית במגוון גוונים.

המודעות ליצירות בתערוכה הינה במובן מסוים פחות שכלתנית, והצופים חווים את היופי, השלווה שבשלמות המאחדת את היצירות.

המגמה המודגשת בצורות, בדימויים, בטכניקות בחומר - מנומקת בתערוכה בסמון ובמפוי הסטורי ובהתפתחות וטפוח ברבדי הדורות.

אינה ארואטי, אוצרת

התערוכה הנוכחית ממחישה יצירה בחומר, בהשראה המתמקדת ומשדרת מוטיבים בקדרות מהעבר, ביצירותיה של הדוג גרוסמן. מערכי הטבעת חותמה במרקמי ה"חימר" ובדימויי האורנמנטיקה אשר הובילו אל עידן המציאות.

האמנות הקרמית של **הדוג גרוסמן** מאזכרת מושגים בקדרות שהקנו נוכחות ברצף דימויים הסטוריים. הבאת ניחוחות העבר הממחישים את הליכי האתורים בעקבות שורשים ברבדים ארכיאולוגיים מקומיים, כמתווים לתכנים יצירתיים.

האדמה, האש, האויר והמים מהווים מקורות מהותיים ליצירה. הקשים ממוקדים התורמים לתשתית יצירתה המחודשת בהשראת גווי נופי האקלים הצחיח ואדמת הארץ. מזוגם של אמצעים קרמיים במרקמים משתנים קמעא, בהליכי השריפה, מידות הכלים המוקטנים, הקנקנים, קערות כדים מאורכים יחידים בפשטותם הצורנית. יצירותיה במימדים הגדולים בעיקר בעשייה בעבודת-יד ובפיסול ביצירות בהשראה הבדואית, בנקיטת סמבוליות מרומזת ללא תווים מזהים.

הדגשת החריטה הקווית הזורמת בזהות בתנועת האבניים המעגלית, שימוש חופשי במכחולים ושימושם בעיטורי המעגלים. נדרשה הבנה המשולבת למקורות הידע המוקדם מתקופת הבאואהוס מגרמניה, ביחס לגורמי האור והצל כהשראת יסוד במלאכה ובפונקציונליות של הכלים. התייחסות למידע אשר ירשו הדורות בנוגע להגדרות בקדרות, בפיסול ובאדיכלות שנוצרו ביחסי הפרופורציות הגאומטריות בתרבויות הקדומות יותר.

במשך שנות פעילותה האמנותית, דאגה לשלול דרכי אמוץ רכישת תרבויות מחו"ל, ולתור ולהעמיק במציאת ערכים ברחבי ארץ. השקעת מאמציה בהוראה והדרכה להוכחת העמקה למוד במלאכה בעלת משמעות ומשמעות:

"גם היום אני חושבת שהמלאכה היא הבסיס היציב ביותר, ליצירת פונקציונליות, לאמנות חופשית וכן לתעשייה. ללא זאת היוצרים תלויים באויר ואין להם נשימה ארוכה. דווקא ההיתפתחות הטכנולוגית דורשת ידיים ובעלי מלאכה מעולים לתפקידים מיוחדים ומסובכים. הקומפיוטר אינו יכול הכל. נקודה זו מוכרחים להביא להכרה של הנוער של היום: התפתחות טכנולוגית דורשת השתתפות ידע ויכולת מעולה של בעל מלאכה." (הדוג גרוסמן)

ציטוט זה מדבריה, במציאות ההווה נראה כאדיאה מעשית שחלף זמנה... האמנם?

יצירותיו של אמנון ישראלי המוצגות נבחרו, מתוך מגוון של סדרות בהרכבים המשקפים כוונים שונים, מזעריים. עשייה ממוקדת בתכנים בשינון מוקפד במרקמי חומר שונים מעודנים. מביעים לעיתים תחושות והלי מחשבות פיוטיים, מעניקים לאובייקטים

הדויג גרוסמן

1902	ילידת ברלין, גרמניה
1924 - 28	עוסקת בהוראה, עבודה סוציאלית, הכשרה פדגוגית למדה קרמיקה, גרפיקה ופיסול בביה"ס עירוני בברלין, שם פוגשת את רודי להמן וממשיכים את דרכם יחדיו
1928-29	משתלמת בקדרות בבונצלאו בגרמניה
1929-30	סטודנטית לאמנות ואומנות ב-Halle Gibichen Stein
1930-33	פותחת סטודיו לקרמיקה בברלין, ומשווקת את יצירותיה בבתי הממכר האיכותיים ביותר, עוסקת בהדרכות למיניהן במקצוע ומפתחת שיטות ריפוי בעבודה בחומר
	מתקבלת לאגוד נבחר של נשים אמניות "Gedok"
1933-35	עולים לארץ ומתישבים בחיפה, בין מייסדי תעשיית "קדר", לאמנות קרמית, מקימים סטודיו נסיוני בטכניון, לקרמיקה מקימה סטודיו בבת-גלים יחד עם רודי, המקים לה תנור עצים הראשון בסוגו בארץ, יוצרת עבודות בחומרי הארץ
1935-37	עוברת לקבוץ יגור ומקימה יחד עם רודי, מפעל לעציצים עוברת לירושלים, חוזרת להוראה וליצירה בסטודיו שלה, עוסקת כמומחית בטכניקות קרמיות במוזיאון הארכיאולוגי, באוניברסיטה העברית, מרצה לסטודנטים לארכיאולוגיה מתכננת מפעל קרמי לעוורים בגדרה.
1948-51	מלמדת ומדריכה ב"הדסה" בקורסים ראשונים בריפוי ועסוק וטפולים רפואיים בשיטות מגוונות בדרכי אמנות קרמיות בעזרת רודי להמן
1950	הוצע להדויג ולרודי הקמת מחלקת קרמיקה ופיסול ב"בצלאל" הוכשר בעזרתם ב-שמלר יסוד לפרויקט אולם לא יצא לפועל.
1952-59	יצירה, מתן הרצאות, והוראה
1953	בין מייסדי כפר האמנים עין-הוד
1963	מתגוררת בגבעתיים, מייסדת ומנהלת יחד עם רודי להמן את המכון האמנותי, העירוני לאמנות.
1963-66	עוסקת בהוראה במכון, יוצרת מציגה בתערוכות, זוכה בפרסים בארץ, בגרמניה, ובח"ל
1968	שותפה בהקמת "איגוד אמני הקרמיקה"
מ-1972	ממשיכה לרכז את ההוראה במכון לאמנות, ליצור, לארגן תערוכות משותפות מיצירותיהם שלה ושל רודי
1998	נפטרה בשיבה טובה

תערוכות קבוצתיות

1937-74 השתתפה באין ספור תערוכות בארץ, באירופה, בארה"ב,

תערוכות יחיד

1931	מוזיאון וולקונד
1932	מוזיאון גראס, לייפציג - גרמניה
מ-1933	תערוכות באגודת האמנים, במוזיאון "בצלאל" -ירושלים, מוזיאון בית דיזנגוף
1965-66	תערוכה רטרופספקטיבית בשלוב פתיחת מוזיאון הקרמיקה, מוזיאון הארץ, ת"א. (הדויג יעצה בתכנון המוזיאון, ובייעוץ לתלמידתה גדולה עוגן בהקמת קיר קרמי בכניסה (המוצב כיום) ועזרה לה בהקמת המחלקה לאמנות הקרמיקה ב"בצלאל" בירושלים

פרסים: ב-1953 זכתה במדליית כסף בטריאנלה באיטליה, ובפרסים רבים יוקרתיים בדרכה האמנותית בארץ ובח"ל. יצירותיה נמצאים באוספים צבוריים ופרטיים ובמוזיאונים יוקרתיים, בארץ ובח"ל.

מפרי עטה פורסם "החרס" ב-1972, המסכם עבודתה, מחשבותיה ודרכה בהוראה, נכתב ספר על חייה ויצירתה של הדויג ובעלה רודי, ע"י הלגה קלר "פיסול כמולדת".

אמנון ישראלי - יליד ישראל, קבוץ אשדות יעקב, למד שנים רבות קרמיקה אצל הדויג גרוסמן בגבעתיים, בעין הוד, בגבעתיים. למד פיסול אצל רודי להמן רישום אצל פרופ' שוורצמן, שנה ב-Goldsmith College of Art-1977 ומסע למודים בין קדרים עממיים בספרד.

מ-1977	לומד תקופות שונות במספר מוסדות במכון לאמנות של עיריית גבעתיים- בהנהלת הדויג גרוסמן
1980	במרכז לאמנות אשקלון
1987,77	לומד תקופות קצרות ב"בצלאל", ירושלים
	לומד במסגרות שונות ומגוונות וסדנאות בנושאי העיטור הקרמי

1973	עובד בכל שלבי ההפקה וכמעצב במפעל "לפיד"
1978	עובד במפעל "קרנת" כיצור ומעצב
1985	עובד כצייר, ומעצב במפעל "אלכסנדר קרמיקה"

היום, יוצר ומלמד בעיקר קדרות בסטודיו שלו,

תערוכות קבוצתיות נבחרות

1967	עיצוב המוצר, ישראל (ציון לשבח)
1970	מוזיאון דיזנגוף
1973	מוזיאון הארץ, עיצוב (פרס ראשון)
1974	סידני, אוסטרליה
1975	Camden Town Art Center, לונדון
1978	World Congress of Arts & Crafts, יפן
	זכיה במדליה מיוחדת לאייש הצפורים
	עיצוב המוצר, ישראל- פרס ראשון
1979	תערוכה נודדת בגרמניה
1980	"ארבעה קדרים", מוזיאון הזורע
	בית האמנים, ירושלים
1982	"כלי פורים" מוזיאון היכל שלמה, ירושלים
1985	"אמנות ישראלית", ברחבי ארה"ב
	ביאנלה למיניאטורות בחימר, זאגרב, יוגוסלביה
1987	"טבע ואמנות" תאטרון ירושלים, ירושלים
	"גדול-קטן" אגף הנוער מוזיאון ישראל, ירושלים
1989	קרמיקה ישראלית - תערוכה נודדת ברחבי אירופה
1993	ביאנלה הבינלאומית לקרמיקה - באר-שבע
1994	"אמנים נבחרים מיישראל", המוזיאון הלאומי, לאמנות מודרנית, טוקיו, יפן
1998	"עיצוב מיישראל" The Manor House Society, לונדון
1999	Sotheby's, ישראל
2000	ביאנלה לקרמיקה ישראלית, מוזיאון הארץ, ת"א
2003	"קופות צדקה", מוזיאון ליהדות איטליה
2004	"משכית", מוזיאון הארץ, ת"א
2004	2005 ביאנלה השלישית לקרמיקה, מוזיאון הארץ, ת"א
2009	"50 שנה למוזיאון" בית אורי ורמי נחושטן-אשדות יעקב

תערוכות יחיד

1972	מוזיאון הארץ, ת"א
1989	"ציפורי הכד", גלריה "רוח- כדים"-ירושלים
2002	"קדרות אמנותיות 35 שנה", תאטרון ירושלים, ירושלים

יצירותיו של האמן אמנון ישראלי זכו בפרסים יוקרתיים, ונמצאות באוספים צבוריים, במוזיאונים, ובאוספים פרטיים בארץ ובח"ל.

ללא כותרת, הדויג גרוסמן

עבודת יד, בנייה בחוליות, צבעי אנגוב, חפוי בדונג דבורים
שריפה בתנור עצים 950 °C, 13x44x22 ס"מ
אוסף מוזיאון ארץ ישראל, ת"א

ללא כותרת, הדויג גרוסמן

אדמית, עבודת אבניים, צבעי אנגוב, מכחול, שריפה בתנור עצים 950°C

קוטר 19xגובה 9.5 ס"מ, קוטר 15xגובה 6.5 ס"מ

אוסף מוזיאון ארץ ישראל, ת"א

ללא כותרות, הדויג גרוסמן

אדמית, צבעי אנגוב, חפוי, ועטור מכחול על גלגל, שריפה בתנור עצים 950°C ,
קערה: קוטר 28/גובה 4 ס"מ, כלי- קוטר 10x11 גובה 11 ס"מ, קנקן- קוטר 13 גובה 15 ס"מ
אוסף מוזיאון ארץ ישראל, ת"א

ללא כותרות - הדויג גרוסמן

קערית: קליפת האגוז, והאגרטה- לחוצות לתבניות ועבודת יד, הכלי: עבודת אבניים, אנגובים מכחול
על גלגל, שריפה בתנור עצים 950°C , 12x4.5x9 ס"מ, קוטר 10x15 ס"מ, 18x7x12 ס"מ
אוסף תמי טליסמן

בקבוקים, הדויג גרוסמן

עבודת אבניים, אנגובים, מעוטרים על גלגל, במכחול ובחריטה בפסים עגולים, שריפה בתנור
עצים 950°C , קוטר 6.5 אגובה 14.5 ס"מ, קוטר 6 אגובה 20 ס"מ, קוטר 7.5 אגובה 17.5 ס"מ
אוסף מוזיאון ארץ ישראל, ת"א, אוסף דינה רצ'בסקי

ללא כותרת, הדויג גרוסמן

אדמית, עבודת אבניים, עיטור באנגובים, חריטה בגלגל, איטום בדונג דבורים,
שריפה בתנור עצים 950 °C, קוטר 4/גובה 22.5 ס"מ, קוטר 13 גובה 15.5 ס"מ
אוסף דינה רצ'בסקי

בקבוקים, הדויג גרוסמן

עבודת אבניים, אנגובים, במכחול ובחריטה, בפסים עגולים, שריפה בתנור עצים
950 °C, קוטר 8 / גובה 26 ס"מ, קוטר 6 / גובה 18 ס"מ, קוטר 9.5 / גובה 17.5 ס"מ
אוסף מוזיאון ארץ ישראל, ת"א

בית אהרון כהנא
BEIT AHARON KAHANA

כחנא
Kahana